

Regeringskansliet
LI-departementet

Yttrande angående Remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028-2034

Sammanfattning

Energimyndighetens synpunkter på förordningarna

- Energimyndigheten välkomnar ett samlat, flexibelt program som stärker samverkan kring samhällsutmaningar som utformas enligt territoriella förhållanden.
- Energimyndigheten är positiv till förslag som bygger på en territoriell ansats och stödjer målinriktade initiativ.
- Energimyndigheten är tveksam om 40 procent EU-stöd är tillräcklig nivå för att finansiera projekt inom fonden.
- Energimyndigheten välkomnar att 43 procent av medlen öronmärks för klimat- och miljöåtgärder och att prioriteringarna harmoniserar med Sveriges mål och EU:s klimat- och energipolitik.
- Energimyndigheten öppnar för möjligheten att bidra med sin expertkunskap i arbetet med att utforma nationellt och regionalt partnerskapsplaner (NRPP) i Sverige, för att säkerställa att energi- och klimatperspektiven integreras på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt.
- Energimyndigheten ser det som värdefullt att fonderna utformas för att stödja åtgärder som effektiviserar energianvändning, främjar strategisk energiplanering, ökar fossilfri och förnybar produktion samt stärker energiberedskapen.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten uttalar sig i detta yttrande framför allt i de energirelaterade delarna i förslagen till styrande förordningar och förordningar som styr själva genomförandet.¹

Energimyndigheten ser positivt på förslaget om en nationell och regional partnerskapsplan (NRPP) enligt den föreslagna förordningen. Vi välkomnar att programmet samlar flera tidigare fonder under ett gemensamt ramverk och att samverkan med regionerna möjliggör och säkrar territoriell anpassning. Den ökade samordningen och det gemensamma regelverket ger ökad tydlighet. Förslaget skapar också möjligheter för Sverige att ta ett samlat grepp och hantera samhällsutmaningar på ett mer systemövergripande och tvärssektoriellt sätt än tidigare.

Det är värdefullt att framtagandet och genomförandet i Sverige har en territoriell, lokal och regional ansats och att aktörer samlas kring specifika samhällsutmaningar, så kallade missioner.

Energimyndigheten är tveksam om 40 procent EU-stöd är tillräcklig nivå för att finansiera projekt inom fonden. Erfarenheter visar att en EU-medfinansiering på den nivån är låg och gör det svårt för sökande att bidra med resterande finansiering. Kompletterande stöd, som kan kombineras med EU-medel, har visat sig vara avgörande för brett deltagande i nuvarande programperiod.

Energimyndighetens målsättning är att främja omställningen till ett fossilfritt energisystem, en trygg energiförsörjning och en effektiv energianvändning. Därför är det bra att 43 procent av medlen öronmärks för klimat- och miljöåtgärder. Programmet, som omfattar flera fonder och olika typer av insatser inom energiområdet, bör utformas så att dessa mål genomsyrar alla delar.

Energimyndigheten öppnar för möjligheten att bidra med sin expertkunskap i arbetet med att utforma NRPP i Sverige för att säkerställa att energi- och klimatperspektiven integreras på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt. Myndigheten gör inte anspråk på rollen som förvaltande myndighet.

Strategiska energifrågor

Energimyndigheten välkomnar de föreslagna insatserna inom energiplanering. En välfungerande energiplanering utgör en grundläggande förutsättning för att uppnå klimat- och energimålen, minska beroendet av fossila bränslen samt stärka den nationella energisäkerheten. Även förslag om insatser som stärker en effektivare energianvändning i förordningsförslagen är positivt.

¹ COM(2025) 565 final, (EU) 2023/955 och förordning (EU,Euratom) 2024/2509, COM/2025/560, COM/2025/559, COM/2025/552, COM/2025/558

Vidare ser myndigheten positivt på de föreslagna åtgärderna för energiförsörjning. Särskilt betydelsefulla är satsningar på utbyggnad av förnybar energiinfrastruktur i landsbygdsområden, utveckling av gränsöverskridande energiprojekt såsom gemensamma lagringssystem och elöverföringslinjer samt investeringar inom ramen för IPCEI. Dessa åtgärder kan stärka försörjningstryggheten och främja en långsiktigt hållbar energiomställning.

Energimyndigheten tillstyrker även förslagen om förstärkta insatser inom energiberedskap. Här framhålls vikten av åtgärder såsom reservkraftsystem för samhällsviktiga funktioner och en ökad robusthet i energisystemen mot klimatrelaterade risker, exempelvis stormar och översvämningar. Det är av särskild vikt att dessa insatser bidrar till att stärka resiliensen och försörjningstryggheten vid kriser, så att energiförsörjningen kan upprätthållas även under svåra förhållanden.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefjurist Rikard Jansson och avdelningschef Lena Kling. Föredragande har varit handläggaren Helena Gidlöf.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift